

Ταξιδεύοντας με τα ζώα στη λογοτεχνία

Τα ζώα ανέκαθεν έπαιζαν σημαντικό ρόλο στη ζωή του ανθρώπου από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Κάλυψαν βασικές ανάγκες του ανθρώπου αλλά και την ανάγκη για συντροφιά, αγάπη, συναισθηματική υποστήριξη, διασκέδαση και αναψυχή. Για όλους αυτούς τους λόγους, λοιπόν, κατέχουν μια ξεχωριστή θέση σε κάθε μορφή τέχνης και φυσικά στη λογοτεχνία.

Σε αυτήν, άλλοτε εμφανίζονται με τις φυσικές τους ιδιότητες και τα πραγματικά τους χαρακτηριστικά, άλλοτε χρησιμοποιούνται ως σύμβολα για να εκφράσουν ιδέες και συναισθήματα, ως χαρακτήρες με δική τους προσωπικότητα και άλλοτε ως πλάσματα φανταστικά ή υπερφυσικά. Τις πιο πολλές φορές όμως αλληλεπιδρούν με τους ανθρώπους και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ζωής τους.

Ας επιχειρήσουμε, λοιπόν, να γνωρίσουμε τον μαγικό και ξεχωριστό κόσμο τους καθώς και τον ισχυρό δεσμό τους με τους ανθρώπους μέσα από διάφορα λογοτεχνικά έργα.

Εβελίνα Τσαρούχα, Α3

1. Τα αρχαιότερα ζωοφιλικά κείμενα έχουν γραφτεί από τον **Αίσωπο** με τις γνωστές «**Ιστορίες ζώων**». Πρωταγωνιστές στους μύθους του είναι ζώα, όπως η αλεπού, ο λύκος, το λιοντάρι, το ελάφι κ.ά. Κυρίως είναι διάλογοι μεταξύ ζώων που μιλούν κι ενεργούν σαν άνθρωποι. Έχουν χαρακτήρα διδακτικό, συμβολικό κι αλληγορικό. Βασικό χαρακτηριστικό των διηγήσεών του ήταν το επιμύθιο, το ηθικό δίδαγμα, το οποίο ήταν εύκολα κατανοητό για τα παιδιά και τον λαό. Κάποιοι από τους πιο γνωστούς είναι: «Το λιοντάρι και ο γάιδαρος», «Η χελώνα και ο βάτραχος», «Το πάθημα του λύκου», «Ο τζίτζικας και ο μέρμηγκας», «Ο πίθηκος που έγινε βασιλιάς», «Ο βοσκός και ο λύκος», «Ο λαγός και η χελώνα», «Η αλεπού με την κομμένη ουρά», «Η αλεπού και ο κόρακας».

2. Στα **ακριτικά** τραγούδια ο δεσμός των ακριτών με τα άλογα είναι μοναδικός. Αυτό εξηγείται, αν σκεφτούμε ότι η βασική τους δραστηριότητα ήταν ο πόλεμος, ο οποίος επέβαλε να χρησιμοποιούν άλογα. Μάλιστα, από την ποιότητα, την ταχύτητα και την αντοχή τους εξαρτιόταν η εκπλήρωση του καθήκοντός τους αλλά και η ίδια η ζωή τους. Ακόμη το γεγονός ότι ζούσαν στα σύνορα απομονωμένοι καθιστούσε το άλογο απαραίτητο. Η κατοχή αλόγων ήταν, επίσης, ένδειξη πλούτου και δύναμης. Σε αυτά απέδιδαν, επίσης, ευαισθησία και νοημοσύνη. «**Στην αρπαγή της γυναίκας του Διγενή**», ένα από τα πιο γνωστά ακριτικά τραγούδια, ο ήρωας καταφέρνει και σώζει τη γυναίκα του χάρη στην άμεση επέμβαση ενός γέρικου αλόγου, το οποίο αποκτά τις δυνάμεις της νιότης του, προκειμένου να σώσει την κυρά του. Με αστραπιαία ταχύτητα πηγαίνει εκεί όπου θα τελούνταν ο γάμος της και τη σώζει από τους εχθρούς. Η ιδιαίτερη αυτή σχέση ανάμεσα στο γέρικο άλογο και την κυρά του εκφράζει το συναισθηματικό δέσιμο που προκύπτει συχνά ανάμεσα στους ανθρώπους και τα οικόσιτα ζώα τους, με την φροντίδα των οποίων ασχολούνται καθημερινά. Παρόλο που τα ζώα δεν μπορούν να εκφράσουν λεκτικά τα συναισθήματά τους, είναι γεγονός πως αναγνωρίζουν το ενδιαφέρον των αφεντικών τους και συμμερίζονται την αφοσίωση και την αγάπη τους.

3. Στη βιογραφία με τίτλο «**Η ιστορία ενός Γαϊδάρου**» ξεδιπλώνεται η πασίγνωστη θυμοσοφία του συμπαθούς αυτού τετράποδου της ελληνικής υπαίθρου. Ο γάιδαρος αποφασίζει να διηγηθεί τα απομνημονεύματά του στους υπόλοιπους γαϊδάρους του χωριού του. Οι διηγήσεις, παρμένες από την καθημερινή ζωή, απεικονίζοντας τα ήθη, τα έθιμα, τις αντιλήψεις και τα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας, είναι πάντα διαχρονικές και επίκαιρες.

4. Η διήγηση του «**Γαδάρου, Λύκου και Αλεπούς**» περιγράφει την αλληγορική σύγκρουση μεταξύ τριών χαρακτήρων: του λύκου, της αλεπούς και του γαϊδάρου. Ο λύκος που εκπροσωπεί την εξουσία και η αλεπού που εκπροσωπεί τον κλήρο προσπαθούν να παρασύρουν τον γάιδαρο σε άτακτη φυγή. Αυτός όμως, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει, υπομονετικός καθώς είναι, παλεύει να επιβιώσει. Πρόκειται για μια ωραία ιστορία που μας υπενθυμίζει την αξία της υπομονής και της ανθρωπιάς.

5. Το ποίημα «**Τα Άλογα του Αχιλλέως**» του **Κωστή Παλαμά**, ένα από τα σημαντικά έργα της νεοελληνικής λογοτεχνίας αναφέρεται στα άλογα του Αχιλλέα, τα οποία ήταν ανίκητα και αθάνατα. Αυτά θρηνούν τον θάνατο του Πάτροκλου, γιατί ήταν πιστοί σύντροφοι του ήρωα. Ο Πάτροκλος ήταν ο πιο εκλεκτός φίλος του Αχιλλέα και τα άλογα του είχαν συνδεθεί συναισθηματικά μαζί του. Όταν ο Πάτροκλος έπεσε στη μάχη από τον Έκτορα, τα άλογα ένιωσαν τον πόνο του Αχιλλέα και έκλαψαν τον φίλο τους, εκφράζοντας τη θλίψη τους για την απώλειά του.

6. Στο ποίημα «**Η Αλεπού Καλόγρια**» ο **Γεώργιος Δροσίνης** αναφέρεται στην αλεπού η οποία αποφασίζει να κάνει την καλόγρια, για να χορτάσει την πείνα της. Καταφέρνει, λοιπόν, να ξεγελάσει τρεις κόκορες, οι οποίοι πηγαίνουν να τους δώσει την ευχή της. Τότε αυτή βρίσκει την ευκαιρία, τους αρπάζει και τους τρώει. Εδώ συμβολίζει την εξυπνάδα, την πονηριά και την επιδεξιότητα.

7. Στο ποίημα «**Σπίτι με κήπο**» ο **Κ. Π. Καβάφης** εκφράζει την επιθυμία να έχει ένα σπίτι στην εξοχή, για να μπορεί να έχει ζώα (γάτες, παπαγάλο, σκυλιά, άλογα, γαϊδούρια). Η αγάπη του για τα πλάσματα αυτά είναι εμφανής, αφού θεωρεί ευεργετική την παρουσία τους στην καθημερινότητά του.

8. «**Το Μοιρολόγι της Φώκιας**» του **Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη** είναι ένα από τα ωραιότερα και πιο σημαντικά έργα της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Η ιστορία εκτυλίσσεται σε μια παραλία της Σκιάθου, το Κοχύλι, στα τέλη του 19ου αιώνα. Η γριά Λούκαινα, μια μάνα που έχει χάσει πέντε παιδιά και τον άντρα της, πλένει τα ρούχα της στη θάλασσα. Εκεί, ένας βοσκός τραγουδάει με τη φλογέρα του, ενώ το κοπάδι του βόσκει και μια φώκια μαγεμένη από το τραγούδι του βγαίνει στα ρηχά και παίζει με τα κύματα. Τότε εμφανίζεται και η εγγονή της γριάς, η εννιάχρονη Ακριβούλα, η οποία αναζητά τη γιαγιά της. Σε μια στιγμή, καθώς το σκοτάδι απλώνεται παντού γύρω της, γλιστράει, πέφτει στη θάλασσα και πνίγεται. Όμως, δε γίνεται αντιληπτή από κανέναν, αφού το τραγούδι του βοσκού κάλυπτε τα πάντα. Η γρια-Λούκαινα έχει στο μεταξύ τελειώσει το πλύσιμο και ανηφορίζει για να επιστρέψει στο σπίτι της. Ακούει το πλατάγισμα αλλά το παρερμηνεύει. Η φώκια όμως βρίσκει το κοριτσάκι πνιγμένο και αρχίζει να το μοιρολογεί, μ' ένα μοιρολόγι που ένας ψαράς του νησιού, γνώστης της γλώσσας της φώκιας, το έκανε τραγούδι. Στο έργο αυτό η φώκια συμπεριφέρεται σαν άνθρωπος.

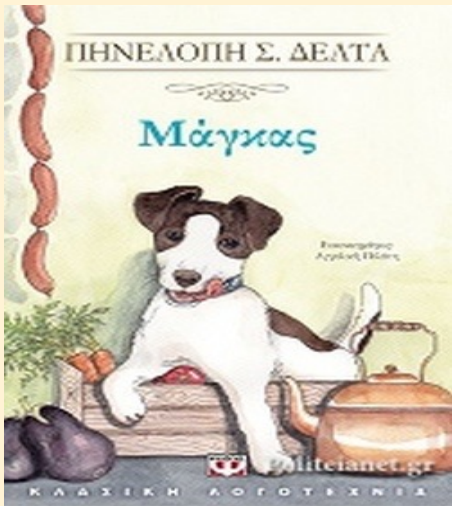

9. Στο διήγημα «**Το μνήμα της μάνας**» του **Ανδρέα Καρκαβίτσα** τονίζεται η ιδιαίτερη σχέση του ανθρώπου με τα ζώα, άγρια και ήμερα. Συγκεκριμένα, ένα ζευγάρι φτωχών χωρικών αποφασίζουν να αφήσουν έξω τη γαϊδουρίτσα τους να βόσκει. Ωστόσο, εκείνη την περίοδο κυκλοφορούν λύκοι στα κοντινά χωριά και ο κίνδυνος για την ακεραιότητά της ήταν μεγάλος. Μετά από ορισμένες επιθέσεις σε κοπάδια της ευρύτερης περιοχής ένα λύκος καταλήγει στη στάνη του ζευγαριού και επιτίθεται στη γαϊδουρίτσα, η οποία δίνει σκληρό αγώνα, για να προστατεύσει το παιδί της. Οι χωρικοί συγκινούνται από την αυτοθυσία της μάνας και τη θάβουν σαν να ήταν άνθρωπος. Η μητρική αγάπη, λοιπόν, υπάρχει και στα ζώα, τα οποία πολλές φορές συμπεριφέρονται σαν άνθρωποι και έχουν ανθρώπινα συναισθήματα.

10. Στο διήγημα «**Ο μπαρμπα-Γιάννης κι ο γάιδαρός του**» του **Αργύρη Εφταλιώτη** ο φτωχός αυτός χωρικός με μοναδική περιουσία ένα μικρό περιβόλι έχει έναν υπομονετικό γαϊδαράκο, τον Ψαρό, ο οποίος δεν είναι απλά ένα μεταφορικό μέσο, που στο σαμάρι του φορτώνει τα αγαθά του, αλλά ο μοναδικός και αχώριστος σύντροφος που του έχει απομείνει. Ωστόσο, αυτή η τρυφερή φιλία και σχέση ζωής θα τελειώσει τραγικά μια ζεστή μέρα, κατά την οποία ο Ψαρός ανεβοκατεβαίνοντας στο βουνό φορτωμένος με σταφύλια, σωριάζεται ανήμπορος στο έδαφος. Μην μπορώντας ο μπαρμπα-Γιάννης να συνεφέρει τον αγαπημένο του γάιδαρο, σωριάζεται δίπλα του κατατρομαγμένος στη σκέψη πως θα χωριστούν, πως αυτό είναι το τέλος. Και, δυστυχώς, δεν είχε άδικο, αυτό ήταν το τέλος όχι μόνο του γαϊδαράκου, αλλά και το δικό του, μια και η μοίρα δεν θέλησε να τους χωρίσει ούτε στον θάνατο.

11. «Η γάτα του παπά» είναι ένα από τα πιο δημοφιλή ηθογραφικά διηγήματα του **Γρηγορίου Ξενοπούλου**. Έχει ως θέμα του τις βέβηλες ζημιές της γάτας του παπά Ζήσιμου Κλοντηρά, ο οποίος την υπεραγαπά και βρίσκει συνέχεια δικαιολογίες για να την συγχωρεί. Συγκεκριμένα, όταν αυτή μαγαρίζει την Αγία Πρόθεση της εκκλησίας, προσπαθεί να τη σώσει από την οργή της παπαδιάς δικαιολογώντας για άλλη μια φορά τη βέβηλη πράξη της. Στο απόσπασμα αυτό αναδεικνύεται η σχέση που έχει ο άνθρωπος με τα κατοικίδια ζώα.

12. «Ο Μάγκας» της **Πηνελόπης Δέλτα** είναι από τα πρώτα βιβλία παγκοσμίως με αφηγητή ένα τετράποδο. Στις αρχές του 20ού αιώνα στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, σε μια πλούσια πολυμελή ελληνική οικογένεια ζει ο αφηγητής του μυθιστορήματος, ένα πανέξυπνο, άτακτο και ατίθασο σκυλάκι ράτσας φοξ τεριέ. Ο «Μάγκας», λοιπόν, παρακολουθεί όλα όσα διαδραματίζονται στο σπίτι και δεν αφήνει τίποτα ασχολίαστο: τα αφεντικά του, τα παιδιά, το φιλικό περιβάλλον τους· εξιστορεί την καθημερινή ζωή της πόλης· μιλά και νιώθει· αγαπάει τους ανθρώπους και συμπάσχει μαζί τους· εναντιώνεται στην αδικία, διεκδικεί και αγωνίζεται. Και αφότου διδαχτεί την αξία της φιλίας και της ελευθερίας από έναν αδέσποτο σκύλο, τον Αφράτο, θα συνοδεύσει τον νεαρό κύριό του στην Ελλάδα και θα λάβει μαζί του μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα. Ένα σκυλί, λοιπόν, με ανθρωπόμορφα χαρακτηριστικά και με ανθρώπινη φωνή και σκέψη, βλέπει, σχολιάζει τα ιστορικά γεγονότα της εποχής και φιλοσοφεί.

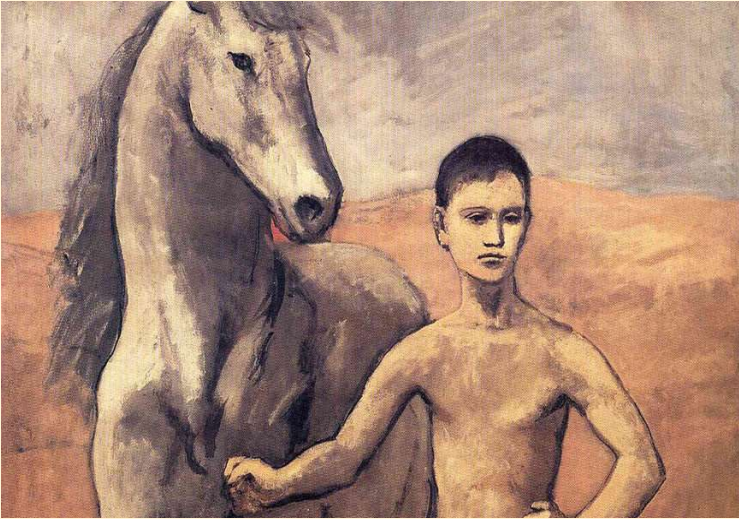
13. Το διαχρονικό ποίημα «**Τα ζώα**» του φιλόζωου ποιητή **Ιωάννη Πολέμη**, μιλά για την υποχρέωσή μας να υπερασπιζόμαστε τα ζώα, να τα φροντίζουμε, να κατανοούμε τις ανάγκες τους, να τα συμπονούμε. Πρόκειται για την Ελληνική Διακήρυξη των δικαιωμάτων των ζώων.

14. «**Στα ζα**», απόσπασμα από τη [«Ζωή εν τάφω»](#), ο **Στρατής Μυριβήλης** αναφέρεται στην άδικη εμπλοκή των ζώων στον πόλεμο. Ανεύθυνα και παρά τη θέλησή τους σύρονται στο πεδίο της μάχης χωρίς να έχουν κανένα τρόπο να γλιτώσουν. Κατά τη διάρκεια της μεταφοράς τους, κυριεύονται από φόβο και αγωνία. Φορτωμένα με πυρομαχικά, μαζί με τους στρατιώτες διασχίζουν ολόκληρη τη Μακεδονία ως το μέτωπο. Όταν στρατοπεδεύουν σε μια χαράδρα, για να ξεκουραστούν, βρίσκουν χορτάρι να βοσκήσουν και απολαμβάνουν τη φύση. Ωστόσο οι στιγμές χαράς κρατούν για λίγο, αφού εχθρικά αεροπλάνα βομβαρδίζουν τη χαράδρα. Ακολουθούν τραγικές στιγμές, αφού τα αθώα και ανυπεράσπιστα ζώα μέσα σε μια στιγμή, κείτονται σακατεμένα και ξεκοιλιασμένα μετά από φρικτό και αργό θάνατο. Ο συγγραφέας μέσα από αυτή την περιγραφή τονίζει τον παραλογισμό του πολέμου, που καταστρέφει την ομορφιά της ζωής και τη χαρά. Η εικόνα με τις κίτρινες μαργαρίτες στο κλειστό στόμα του νεκρού ζώου αποτελεί μια μικρή συμβολική δήλωση ζωής και αποτυπώνει σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό τη φρίκη του πολέμου.

15. Στο διήγημά του, επίσης, «**Ο Καπιτάνιος**» αφηγείται με τρυφερότητα, την ιστορία του σκύλου των παιδικών του χρόνων, του Καπιτάνιου, ο οποίος από караβόσκυλο έγινε σκύλος του σπιτιού και φύλακας άγγελος της οικογένειας. Όμως, αυτή η σκυλίτσα, πληθωρική αγάπη για τους ανθρώπους του, θα του κοστίσει τη ζωή του.

16. Το «**βάφτισμα**» του **Δημήτρη Χατζή** είναι ένα ακόμη διήγημα που έχει ως θέμα του την αγάπη και τη δυνατή συναισθηματική σχέση που αναπτύχθηκε ανάμεσα σε ένα δεκατριάχρονο αγόρι και το αγαπημένο του πουλάρι, όταν οι συνθήκες τα ανάγκασαν να δουλέψουν μαζί στο αλώνι κάτω από τον καυτό ήλιο. Παρά το γεγονός ότι ήταν άμαθα στη δουλειά, μικρά και ανώριμα, ωστόσο, μέσα από αυτή τη δοκιμασία ενηλικιώθηκαν. Το αγόρι έγινε άντρας και το πουλάρι άλογο.

«**Η Δάφνη**» του **Ηλία Βενέζη** έχει ως θέμα την αφύσικη συμβίωση ενός αετόπουλου και μιας πέρδικας, ενός άγριου και ενός ήμερου ζώου σε ένα κλουβί, η οποία ακυρώνει τους νόμους της φύσης. Η ιστορία εκτυλίσσεται στον λόφο του Στρέφη όπου υπήρχε η ταβέρνα του μπαρμπα-Θωμά, στην οποία σύχναζαν μόνο σπουδαστές με τις κοπέλες τους. Η Δάφνη, ένα κορίτσι μοναχικό και ονειροπόλο που ζούσε στην περιοχή μαζί με τον πατέρα της, τα βράδια συνήθιζε να περιπλανιέται στον λόφο. Σε μία από τις βόλτες της συνάντησε κάποια παιδιά που είχαν μεταφέρει από τον Λυκαβηττό ένα μικρό αετόπουλο για να δουν, αν θα το βρει η μάνα του. Μετά από πολλή σκέψη πήρε το πουλί, το πήγε στην ταβέρνα και τελικά έπεισε τον ιδιοκτήτη της να το βάλουν στο κλουβί της πέρδικας για να λάβει τη μητρική φροντίδα που χρειαζόταν. Ξαφνικά το μαγαζί άρχισε να γεμίζει με κόσμο. Όλοι ήθελαν να δουν πότε το άγριο πουλί θα κατασπαράξει την πέρδικα και ο ταβερνιάρης ήταν πολύ ευχαριστημένος με την αύξηση της πελατείας του. Ωστόσο, όταν οι άνθρωποι συνειδητοποίησαν ότι ο αετός δεν είχε σκοπό να βλάψει την πέρδικα, άρχισαν να αραιώνουν. Η πελατεία του μπαρμπα-Θωμά μειώθηκε ξανά και ο αετός αφέθηκε ελεύθερος και πέταξε ψηλά.

18. «Η Στρίγκλα και καλλονή» της **Λιλής Ζωγράφου** ξεκινά με την ανάμνηση του θανάτου μιας σκυλίτσας. Σύμφωνα με την αφηγήτρια, το ζώο αυτοκτόνησε, γιατί η ιδιοκτήτρια αποφάσισε να το αφήσει μόνο του για πέντε μέρες. Στη συνέχεια περιγράφεται η πρώτη τους συνάντηση. Κάποια παραμονή Χριστουγέννων η αφηγήτρια επισκέπτεται ένα κατάστημα ζώων, όπου συναντά τη σκυλίτσα και αναπτύσσουν μία σχέση τρυφερότητας, όμως το κόστος για να την αγοράσει είναι απαγορευτικό. Οι επισκέψεις της στο μαγαζί συνεχίζονται με την ελπίδα ότι κάποια στιγμή μετά το πέρας των γιορτών θα καταφέρει να την πάρει σε οικονομικότερη τιμή. Η επιθυμία της ικανοποιείται και από τότε οι δυο τους είναι αχώριστες. Η συμβίωση αυτή κάνει τελικά την αφηγήτρια να πιστεύει πως ένα σκυλί προσφέρει στον άνθρωπο την ιδανική μορφή αγάπης.

19. «Η Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει» του **Γιώργου Σκαμπαρδώνη** αναφέρεται στο παράξενο παιχνίδι μιας γάτας που στάθηκε μοιραίο για αυτήν. Η υπόθεση έχει ως εξής: Απολαμβάνοντας ένα ποτό στη βεράντα του ο αφηγητής βλέπει το χρυσό καρφί και θυμάται τη γάτα του και τον τρόπο με τον οποίο σκοτώθηκε. Πριν από περίπου έναν χρόνο η γάτα του ξεκίνησε να παίζει ένα επικίνδυνο παιχνίδι: έβγαινε στον δρόμο, άρπαζε τα κουνούπια τη στιγμή που τα φώτιζαν οι προβολείς των αυτοκινήτων και περνούσε απέναντι αποφεύγοντας το θανάσιμο χτύπημα. Όμως ένα βράδυ ακούστηκε ένα απότομο φρενάρισμα και δυνατές φωνές, που τάραξαν τους πάντες. Ο αφηγητής βγήκε έντρομος στον δρόμο, όπου αντίκρισε τη γάτα του νεκρή. Για ενθύμιο κράτησε το χρυσό καρφί που της είχε βάλει ο κτηνίατρος στο πόδι, όταν την είχε περιμαζέψει και το έβαλε στο μπρελόκ του. **Το διήγημα αυτό θίγει τις ευθύνες των ανθρώπων για τα κατοικίδια ζώα.**

20. Άλλο ένα λογοτεχνικό κείμενο που αναφέρεται σε ζώα είναι το «**Άνθρωποι και δελφίνια**» του **Αντώνη Σουρούνη**. Ο συγγραφέας, με αφορμή μια εικόνα με ένα νεκρό δελφίνι που δημοσιεύτηκε σε μια εφημερίδα, γράφει κάποιες σκέψεις του σχετικά με τα δελφίνια και τη βίαιη συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στη φύση. Αναφέρεται στην κακομεταχείριση και την εκμετάλλευσή τους από τον άνθρωπο, με σκοπό να τα χρησιμοποιήσει σε διάφορα θεάματα.

«Η ιστορία του γάτου που έμαθε σ' ένα γλάρο να πετάει» του Λουίς Σεπούλβεδρα είναι, επίσης, ένα μυθιστόρημα που παρουσιάζει ένα θηλυκό γλάρο, την Κενγκά, η οποία περιμένοντας το τέλος της, αφού έπεσε σε μια πετρελαιοκηλίδα, ζητάει από έναν γάτο να της υποσχεθεί ότι θα φυλάξει το αυγό της, δε θα φάει το πουλί που θα γεννηθεί και θα το μάθει να πετάει. Ο γάτος με τη βοήθεια φίλων του γάτων και ενός ποιητή, καταφέρνει να τηρήσει την υπόσχεσή του. Στην ιστορία αυτή προβάλλεται η ανοχή της διαφορετικότητας, η αλληλεγγύη ανάμεσα στα ζώα αλλά και η σκληρότητα των ανθρώπων απέναντι σ' αυτά και το φυσικό περιβάλλον.

22. Στους «**γλάρους**» του **Ηλία Βενέζη** ένας γερο-φαροφύλακας που μένει μόνος του σε ένα νησάκι έχει χάσει τα δύο του αγόρια στον πόλεμο της Μικρασίας, αλλά δεν έχει πάψει να τα περιμένει μάταια. Οι δυο γλάροι που περιμαζεύει και μεγαλώνει παίρνουν σιγά σιγά τη θέση των παιδιών του. Μάλιστα, τους δίνει τα ονόματά τους. Όταν αποφασίζει να τα ελευθερώσει, αυτά πετούν μακριά αλλά το βράδυ επιστρέφουν πάλι σ' αυτόν. Αυτό γίνεται κάθε βράδυ. Όσπου μια μέρα πληροφορείται ότι κάποιος τα σκότωσαν. Και αυτό το διήγημα αποκαλύπτει τη συντροφική σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στον άνθρωπο και τα ζώα αλλά και την σκληρότητα κάποιων απέναντί τους.

23. Στο απόσπασμα από τον «**Μικρό πρίγκιπα**» του **Αντουάν Ντε Σαιντ Εξυπερύ** ο πρωταγωνιστής της ιστορίας συναντά σε μια από τις περιπλανήσεις του μια κόκκινη μικρή αλεπού. Την προσκαλεί να παίξουν, όμως εκείνη αρνείται, λέγοντάς πως δεν την έχουν εξημερώσει. Ο Μικρός Πρίγκιπας δεν καταλαβαίνει και ρωτά να μάθει τι είναι το ημέρωμα. Τότε αυτή τον πληροφορεί πως, αν την ημερώσει, η σχέση που θα αναπτυχθεί μεταξύ τους θα τους αλλάξει τη ζωή και θα είναι ιδιαίτερη. Έτσι λοιπόν μαθαίνει από την αλεπού τι σημαίνει αγάπη και πως ό,τι αγαπάμε είναι μοναδικό για εμάς στον κόσμο, ακόμα και αν μοιάζει με πολλά άλλα. Επίσης, ανακαλύπτει την αξία της φιλίας και της συντροφικότητας. Στο κείμενο αυτό η αλεπού συμβολίζει την εξυπνάδα και την ανθρώπινη σοφία, καθώς και την κρυφή ελπίδα του ανθρώπου να ξεφύγει από κάθε τι πονηρό και πανούργο.

24. Στην «**Ιστορία μιας φώκιας**» του Γάλλου ρομαντικού ποιητή και πεζογράφου **Ζεράρ ντε Νερβάλ** περιγράφεται η ζωή μιας φώκιας που ζούσε με μια οικογένεια ψαράδων στην Ολλανδία. Εξαιτίας της φτώχειας, ο ψαράς αποφάσισε, παρά τα παρακάλια της γυναίκας του, να την αφήσει σε ένα ξερονήσι. Επιστρέφοντας όμως στο σπίτι του στενοχωρημένος, τη βρήκε εκεί. Λίγες μέρες αργότερα την έριξε στη θάλασσα χτυπώντας τη με ένα κουπί. Αυτή ωστόσο ξαναγύρισε και, αφού την περιποιήθηκε, την κράτησε για πάντα κοντά του. Αυτή η ιστορία αποδεικνύει τον συναισθηματικό δεσμό μεταξύ ανθρώπων και ζώων, αλλά δίνει και ένα μήνυμα αισιοδοξίας που προκύπτει από την αλληλεγγύη και την αλληλοϋποστήριξη των αδυνάτων σε δύσκολους καιρούς.

25. Μία από τις πιο θαυμαστές ιστορίες ζώων της παγκόσμιας λογοτεχνίας είναι και «**ο Ασπροδόντης**» του **Ζακ Λόντον**. Ένας άγριος σκύλος, διασταύρωση με λύκο, στην Αλάσκα προσπαθεί να εγκλιματιστεί στον κόσμο των ανθρώπων. Ένας Ινδιάνος τον αιχμαλωτίζει και του φέρεται βάνουσα. Μεγαλώνοντας σε ένα τέτοιο περιβάλλον, γίνεται σκληρός και εκδικητικός προσπαθώντας να επιβιώσει. Η γνωριμία του με έναν διαφορετικό άνθρωπο, θα τον αλλάξει εντελώς και θα του μάθει την αγάπη. Στο τέλος, θα διακινδυνεύσει και τη ζωή του ακόμη, για να προστατεύσει τον πατέρα του αφεντικού του. Το μυθιστόρημα αυτό διδάσκει την αγάπη και τον σεβασμό για τη φύση και τον κόσμο της και περιγράφει τους δεσμούς αφοσίωσης και αγάπης που μπορούν να αναπτυχθούν ανάμεσα σε ένα άγριο ζώο και στον άνθρωπο.

26. Στο διήγημα «**Ο Λύκος**» του Γερμανού συγγραφέα **Έρμαν Έσε** παρουσιάζεται η δύσκολη ζωή των άγριων λύκων στα χιονισμένα βουνά της Γαλλίας, όπου αγωνίζονται να βρουν τροφή για να επιβιώσουν. Παράλληλα, διαφαίνεται και η σκληρότητα των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν με μίσος τα άγρια και όμορφα αυτά ζώα.

Μέσα λοιπόν από αυτό το σύντομο λογοτεχνικό ταξίδι στον θαυμαστό κόσμο των ζώων ανακαλύψαμε τη συμπεριφορά τους, μάθαμε για την ευφυΐα τους, τις συνήθειές τους και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν. Επίσης, διαπιστώσαμε για άλλη μια φορά τον καθοριστικό και ουσιαστικό ρόλο τους στη ζωή μας, την άρρηκτη σχέση τους με τους ανθρώπους. Οφείλουμε λοιπόν να σεβαστούμε την ποικιλομορφία του κόσμου τους, να τα προστατεύουμε και να μην τα εγκαταλείπουμε ή τα κακοποιούμε. Αν καταλάβουμε ότι δεν είναι όντα κατώτερα από εμάς αλλά απλώς διαφορετικά που χρειάζονται την αγάπη, την κατανόηση και τη φροντίδα μας, θα συνυπάρξουμε αρμονικά μαζί τους.